

4. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Sempozyumu

Odamız adına yürütücülüğünü İMO Konya Şubemizin yaptığı 4. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Sempozyumu, yoğun bir katılımımla 1-3 Kasım 2013 tarihlerinde gerçekleştirildi.

4 oturum ve bir panel şeklinde düzenlenen Sempozyumda 16 bildiri sunuldu. Sempozyumun ilk oturumu geçtiğimiz aylarda kaybettiğimiz İMO 4. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Sempozyumu Düzenleme Kurulu Başkanı Uğur Müngen'in anısına düzenlendi.

Açılış konuşmalarıyla başlayan ve katılımın oldukça yoğun olduğu Sempozyuma İMO Yönetim Kurulu Başkanı Taner Yüzgeç, İMO Yönetim Kurulu Sekreter Üyesi Levent Darı, İMO Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Nevzat Ersan, İMO Şube Başkanları, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakan Yardımcısı Halil Etyemez, Konya Büyükşehir Belediyesi Başkan Vekili Fatih Yılmaz, Karatay Belediye Başkanı Mehmet Hançerli, Meram Belediye Başkanı Serdar Kalaycı, Selçuklu Belediye Başkanı Uğur İbrahim Altay, Çevre ve Şehircilik İl Müdürü Mehmet Yazıcioğlu, SGK İl Müdürü Cem Dinç, Konya Ticaret Odası Başkanı Selçuk Öztürk ve Sivil Toplum Kuruluşları Temsilcilerinin yanı sıra farklı kesimlerden çok sayıda kişi katıldı.

Çınar: İşçi sağlığı ve iş güvenliği temel insan hakkıdır

Açılıştaki ilk sözü alan İMO Konya Şube Başkanı Ali Çınar, İMO Yönetim Kurulu'na, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına, Sempozyum Düzenleme ve Danışma Kurulu Üyelerine, sempozyuma bildiri sunan ve sempozyumda sunum yapacak olan akademisyenlere teşekkür ederek konuşmasına başladı.

Sempozyum oturumları hakkında bilgi veren Çınar, oturumlarda, inşaat sektöründe işçi sağlığı ve iş güvenliği konusuna dikkat çekmenin yanı sıra, bu alanda yapılan bilimsel çalışmaların kamuoyu ile paylaşılmasını, bu konuda çalışma yapan kurumlarla uygulamacıların bir araya getirilmesini hedeflediklerini kaydetti.

Çınar, ayrıca işçi sağlığı ve iş güvenliğinin temel insan hakkı olduğu gerçeğinden hareketle, meydana gelen iş kazalarının nedenleri, alınması gereken önlemler, bu konuda yapılan güncel bilimsel çalışmalar, uygulamalardan örnekler ile bu alandaki bilgi ve bilinç düzeyini artırmak ve iyileştirici önlemleri tartışmak için verimli bir ortam oluşturulmasını hedeflediklerini belirtti.

Oturumlardan sonra İşçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda "Daha Neler Yapılabilir?" sorusuna cevap arama adına bir panel de düzenleyecekleri bilgisini veren Çınar işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunun çok önemli olduğunu kaydetti. Çınar, meselenin hem inşaat sektörü açısından, hem hukuki durumu itibarıyla hem de güvenlik tedbirleri nedeniyle derya gibi bir konu olduğunu belirtti.

Çınar konuşmasını, "İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği konusunda çok daha bilinçli bir toplum olmamız adına düzenleyeceğimiz bu sempozyumun önemli bir adım olmasına diliyorum" sözleriyle tamamladı.

Yüzgeç: Maksadımız insandır

Açılıştaki söz alan Taner Yüzgeç de, konuşmasına İMO Konya Şubesine, Sempozyum Bilim, Danışma ve Düzenleme Kurulu Üyeleri ile bildiri sahiplerine teşekkür ederek başladı. Sempozyumda insan hayatını konuşacaklarını kaydeden Yüzgeç, Mevlana'nın "İnsan bir cevherdir, gökyüzü ise ona arazdir. Her şey parçadır, basamaktır. Maksatsa insandır" sözlerini hatırlatarak "İşte biz bugün burada, bu paha biçilemez cevheri nasıl koruyacağımızın yol ve yöntemlerini konuşacağız" dedi.

Konuşmasına iş kazalarıyla ilgili çeşitli istatistiki bilgiler vererek devam eden Yüzgeç, eğer inşaat iş kolunda yılda ortalama 350 kişi yaşamını kaybediyorsa ve Türkiye ölümlü iş kazaları sıralamasında hala Avrupa birincisiyse “İnsana yaklaşımda köklü değişiklikler gerçekleştirilmesi, daha doğrusu zihniyet değişikliğine gidilmesi gerekmektedir” diye konuştu. Yüzgeç, “Avrupalı bir işçinin hayatını ülkemizdeki bir işçinin hayatından daha değerli kılan nedir? Bu fark, bu adaletsizlik nereden kaynaklanmaktadır? Onların başardığı ve ne yazık ki bizlerin başaramadığı nedir?” diye sordu.

2013 yılının ilk dokuz ayında meydana gelen ölümlü iş kazalarında yaşamını yitiren insan sayısının 2012 yılında hayatını kaybeden insan sayısından daha fazla olduğu bilgisini aktaran Yüzgeç, “Anlaşılan o ki, soruna köklü çözümler getirilmediği sürece, inişli-çıkışlı bir grafik ortaya çıkacak, az ya da çok insanlarımız ölmeye devam edecektir. SGK’nın 2012 raporunda yer alan çarpıcı bir başka sonucu sizlerle paylaşmak istiyorum. Buna göre; iş kazalarının en çok kömür işletmeciliğinde meydana gelmesi geleneği bozulmuş, inşaat en fazla iş kazası meydana gelen işkolu olmuştur” dedi.

“Odamız, şantiye şeflerine yüklenen sorumluluğu kritik bulmaktadır”

Taner Yüzgeç, konuşmasında 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununu da değerlendirdi. Oda üyeleri arasında çok sayıda meslektaşın şantiye şefliği yaptığını belirten Yüzgeç, “6331 sayılı Kanun, şantiye şefi meslektaşlarımızı, en az işveren kadar sorumlu ilan etmiş, büyük sorumluluk altına almıştır. Üyelerinin büyük çoğunluğu sahada çalışan Odamız, gerekli eğitim verilmeksizin şantiye şeflerine yüklenen bu sorumluluğu kritik bulmakta ve üzerinde tartışılması gerektiğini düşünmektedir” diye konuştu.

Taner Yüzgeç’in ardından söz alan Karatay Belediye Başkanı Mehmet Hançerli, Meram Belediye Başkanı Serdar Kalaycı, Selçuklu Belediye Başkanı ve İMO Konya Şube Eski Başkanı Uğur İbrahim Altay, Konya Büyükşehir Belediye Başkan Vekili Fatih Yılmaz ve ÇSGB Bakan Yardımcısı Halil Etyemez sempozyumun başarılı geçmesi dileklerinde bulundular.

Açılışın ardından oturumlarla devam eden Sempozyumda “şantiyelerde iş kazaları, iş sağlığı ve güvenliğinde idari para cezaları, Şantiye Şefliği Kapsamında İş Sağlığı ve Güvenliği Uygulamaları, Yol Çalışmaları ve Kazaların Önlenmesi, 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği ve 4857 Sayılı İş Kanunu’na Göre Yapı Denetiminde İş Güvenliği, İnşaat İşlerinde Yüksekten Düşmeyi Etkileyen Faktörler ve Sonuçları, İSG Kanunu ve Yönetmelikler” gibi konu başlıklarında sunumlar yapıldı.

Sempozyum “Daha Neler Yapmalıyız?” başlıklı panel ile sona erdi. Panelde sorunun çözümüne dair sorular soru-cevapların yanı sıra öneri ve fikirler alındı.

İMO Yönetim Kurulu Başkanı Taner Yüzgeç’in Sempozyumda yaptığı konuşmanın tam metni:

Değerli Başkan,

Konya Şubemizin Değerli Başkan ve Yöneticileri,

Değerli Meslektaşlarım,

Değerli Konuklar,

Yürütücülüğünü İnşaat Mühendisleri Odası Konya Şubemizin yaptığı, İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Sempozyumu’na hoş geldiniz. Sempozyum katılımcılarını Yönetim Kurulumuz adına saygıyla selamlıyorum.

Değerli Konuklar,

Dışarıdan kolay mı görünür bilemiyorum ama bilimsel içerikli toplantıların hazırlık sürecinin ne kadar meşakkatli olduğu pek çoğumuzun malumudur. Sempozyum sekreteryası bu meşakkatli işin altından, alınının akıyla kalkmasını bildi.

Adet yerini bulsun diye değil, gerçekten de takdire şayan bir işe

imza attıkları için Konya Şubemizin değerli yöneticilerini tebrik ediyor teşekkürlerimi sunuyorum.

Varlıkları ve destekleriyle bizleri onurlandıran, ufkumuzu açan, öğreten, yol gösteren değerli Bilim, Danışma ve Düzenleme Kurulu üyelerine de teşekkürü bir borç biliyoruz. Konya Şube çalışanlarımızı da anmadan geçmek olmaz. Var olsunlar, sağ olsunlar.

Değerli Dostlar,

Bu sempozyumda genel olarak yapı üretim sürecinin güvenliği ele alınacak olsa dahi, toplantının öznesi insan olacaktır. Biz burada insan hayatını konuşacağız.

Mevlana öğretisinde insan sevgisi ve insan hayatının kutsiyeti ayrı bir yer işgal eder. Der ki Mevlana, "İnsan bir cevherdir, gökyüzü ise ona arzıdır. Her şey parçadır, basamaktır. Maksatsa insandır".

İşte biz bugün burada, bu paha biçilemez cevheri nasıl koruyacağımızın yol ve yöntemlerini konuşacağız. Mevcut uygulamayı değerlendirirken, kendi sorumluluklarımızı ifade ederken, sorunlu noktaları tespit edip çözüm yolu önerirken yaklaşımımızı insan hayatının kutsiyeti üzerine şekillendireceğiz.

Değerli Katılımcılar,

Sempozyumun amacında belirtildiği gibi, eğer sadece inşaat iş kolunda yılda ortalama 350 insanımız iş kazaları nedeniyle aramızdan ayrılıyorsa, burada insan hayatına verilen değerle ilgili bir sorun bulunmaktadır.

Eğer Türkiye, ölümlü iş kazaları sıralamasında hâlâ Avrupa ülkeleri arasında birinci, dünya sıralamasında da da üçüncü ise, İLO'nun 82 ülke arasında yaptığı araştırmada Türkiye'de iş kazaları sonucu yaşamını yitiren sigortalıların sayısı yüzbinde 18, Avrupa Birliği ortalamasında yüzbinde 2,5 olarak belirlenmişse, yani Türkiye ortalaması AB ortalamasının yedi katıysa, insana yaklaşımda köklü değişiklikler gerçekleştirilmesi, daha doğrusu zihniyet değişikliğine gidilmesi gerekmektedir.

Avrupalı bir işçinin hayatını ülkemizdeki bir işçinin hayatından daha değerli kılan nedir? Bu fark, bu adaletsizlik nereden kaynaklanmaktadır? Onların başardığı ve ne yazık ki bizlerin başaramadığı nedir?

İnşaat Mühendisleri Odası konu ile ilgili şimdiye kadar üç kez sempozyum toplamış, kurultaylar, çalıştaylar düzenlemiş, makaleler yayımlamış. Başka kurumlar da, hatta sorumlu idare de benzer etkinlikler de bulunmuş, işçi sağlığı ve iş güvenliği haftaları ilan edilmiş. Ancak sonuçta tatminkar bir ilerleme olmamış, makûs talihimiz değişmemiştir.

Sorun şu ki;

- Eğer çalışma yaşamında, esnek çalışma, taşeronlaşma ve güvencesizlik hâkim olmaya devam ederse,
- Eğer işverenler, işçi sağlığı ve iş güvenliği yatırımlarını maliyet artırıcı kalemler olarak görmeye devam ederse,
- Eğer, kar beklentisi ile kamusal fayda arasındaki temel çelişki kamusal denetim sorumluluğunu üstlenenler tarafından dengelenmez ise,
- Eğer, üretim süreci unsurlarında işçi sağlığı ve iş güvenliği kültürü yerleştirilemezse,
- Eğer, kazalara kaderci bir anlayışla yaklaşma devam ederse,

korkarız ki makûs talihimiz değişmeyecek, iş kazaları canımızı acıtmaya devam edecektir.

Değerli Katılımcılar,

Ağır ve tehlikeli işler grubunda yer alan inşaat sektöründe ölümle ya da sakatlanmayla sonuçlanan kaza haberlerine yer verilmeyen gün neredeyse yoktur. Ne yazık ki, iş kazaları, ancak üçüncü sayfa haberi kadar bir öneme haiz görülmemektedir.

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi verilerine göre 2013'ün ilk dokuz ayında toplam 842 iş cinayeti olmuştur. Bunun ay ay dökümü de mevcuttur: Ocak'ta 68, Şubat'ta 50, Mart'ta 55, Nisan'da 57, Mayıs'ta 114, Haziran'da 104, Temmuz'da 120, Ağustos'ta 147, Eylül'de 127 insanımızı kaybettik.

Değerli Meslektaşlarım,

Karşı karşıya bulunduğumuz vahim ve acı tabloyla ilgili veriler bunlarla sınırlı değildir.

SGK'nın açıkladığı 2012 iş kazaları raporuna göre; iş kazalarında bir önceki yıla göre artma, ölümlü iş kazalarında azalma görülmüştür. 2011 yılında 69 bin 277 iş kazası meydana gelmişken, 2012 yılında 74

bin 871 iş kazası yaşanmıştır. 2011 yılında bin 700 işçi hayatını kaybederken, 2012 yılında bu sayı 744'e inmiştir ki, bu azalma kelimelerle tarif edilmeyecek oranda bizleri memnun etmektedir. Ancak 2013'ün ilk dokuz ayında 842 işçinin ölmesi, ölümlü iş kazalarında kayda değer bir artış olduğunu göstermektedir.

Anlaşılan o ki, soruna köklü çözümler getirilmediği sürece, inişli-çıkışlı bir grafik ortaya çıkacak, az ya da çok insanlarımız ölmeye devam edecektir.

SGK'nın 2012 raporunda yer alan çarpıcı bir başka sonucu sizlerle paylaşmak istiyorum.

Buna göre; iş kazalarının en çok kömür işletmeciliğinde meydana gelmesi geleneği bozulmuş, inşaat en fazla iş kazası meydana gelen işkolu olmuştur. 2012'de iş kazalarının yüzde 12'si inşaat, yüzde 11'i kömür işletmeciliğinde, yüzde 7'si de metal işkolunda meydana gelmiştir.

Değerli Meslektaşlarım,

Hepimizin malumudur ki, ölümlü iş kazaları adli mercilere yansımakta, dolayısıyla ölümlü iş kazaları istatistiklere girmektedir. Ancak, ölümle sonuçlanmayan iş kazaları istatistiği ile gerçek veriler arasında kayda değer bir farklılık bulunmaktadır.

SGK iş kazası verileri ile gerçek veriler arasındaki uçurum, kayıt dışı istihdam, taşeron sistemi, geçici-güvencesiz çalışma biçimleri nedeniyle dayanaklı hale gelmektedir. Türkiye'de yüzde 40'a yakın kayıt dışı istihdam olduğu düşünülürse, SGK verilerine neden şüpheyle yaklaşıldığı anlaşılır olacaktır.

Bu durum, İnşaat Mühendisleri Odası tarafından 17 Kasım 2012 tarihinde toplanan İnşaatlarda İş Güvenliği Çalıştay Sonuç Bildirisi'nde de ifade bulmuş, verilerin önemi ve SGK verilerinin eksikliğine vurgu yapılmıştı.

Çalıştay Sonuç Bildirisi'nde "Sorun üzerinde çözüm odaklı araştırma yapılabilmesinin olmazsa olmaz şartı, sağlıklı istatistikî verilere ulaşmaktır. 'Teşhis-tedavi' ilişkisinin sağlanması ancak verilerin eksiksiz olması ile mümkündür. Bunun için, ilgili kamu kurumlar tarafından gerçekleştirilecek merkezi çalışmalarla ihtiyaç bulunmaktadır." denilmiştir.

Aynı şekilde, "SGK'nın dönem dönem kamuoyuyla paylaştığı iş kazaları verilerinde ciddi hata ve eksiklikler göze çarpmaktadır. Bu nedenle, Türkiye'deki iş kazalarıyla ilgili tek sayısal veri kaynağı olan SGK istatistiklerinin hatasız hazırlanmasına özen gösterilmeli, iş kolu bazında ayrıntılı veriler toplanmalı ve ayrıntılı kaza analizleri yapılmalıdır." şeklinde görüş bildirilmiştir.

Değerli Meslektaşlarım,

İnşaatlarda İş Güvenliği Çalıştayında, mevzuata da dikkat çekilmiş, 6331 sayılı Kanun ile ilgili yönetmelikler tartışmaya açılmıştır.

Bilindiği gibi, 6331 sayılı "İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu 2012 Haziran ayında yürürlüğe girdi.

Kanunun hazırlanma sürecini hatırlatmam gerekirse; kanun, katılımı reddeden, sürecin asli unsurlarının görüş ve önerilerini değerlendirmeye almayan, eleştirileri ve önerileri duymazdan gelen bir

anlayışla hazırlandı. Bu tarzın çok da şaşırtıcı olmadığını söylemek durumundayım. Çünkü ne yazık ki ülkemizde kanun ve yönetmelikler kapalı kapılar arkasında hazırlanmakta, konuyla ilgili kurum ve kuruluş ve bireylerin görüşleri alınmamaktadır. 6331 sayılı Kanun da bu anlayışla hazırlanmıştır.

Özellikle inşaatlarda kullanılan malzemelere standart getirilmesi gibi bazı olumlu yönler bulunsa da asıl olarak kanunun sorunlu ve sıkıntılı olduğunu ifade etmek durumundayım.

Kanun, işçi sağlığı ve iş güvenliğini ticari bir alan olarak tanımlamıştır. kamusal sorumluluk içinde bulunması ve kamu eliyle sürdürülmesi gereken sağlıklı ve güvenli çalışma, bir ticaret metası haline getirilmiştir.

6331 sayılı Kanunun 3. maddesinin (d) ve (m) bentlerinde, iş güvenliği uzmanı eğitimini, ve ayrıca işyerlerine iş sağlığı ve güvenliği hizmetini kamu kurumlarıyla birlikte, Türk Ticaret Kanununa göre faaliyet gösteren şirketlerinde verebileceğini hükme bağlamıştır.

Oysa bilinmektedir ki, uygulamada, yani Kanunun çıktığı günden bu yana, kamu kurumları devreye girmemiş, iş sağlığı ve güvenliği hizmetleri ile iş güvenliği uzmanlarının eğitimi kanunda işaret edilen şirketler tarafından yapılmaya başlamıştır.

Yasanın ruhuna hâkim olan anlayış budur. İş güvenliği konusu, kamusalıktan mahrum bırakılmış ve piyasa ilişkilerinin bir unsuru haline gelmiştir.

Değerli Meslektaşlarım,

Odamız üyeleri arasında şantiye şefi olarak görev yapan çok sayıda meslektaşımız bulunmaktadır. 6331 sayılı Kanun, şantiye şefi meslektaşlarımızı, en az işveren kadar sorumlu ilan etmiş, büyük sorumluluk altına almıştır.

6331 sayılı İş güvenliği kanununun 3. maddesi, 4857 sayılı İş kanununun 2. maddesi ve 2012 yılından buyana yürürlükte bulunan "Yapı Müteahhitlerinin Kayıtları ile Şantiye Şefleri ve Yetki Belgeli Ustalar Hakkında Yönetmelik" hükümleri gereğince, şantiye şeflerinin fiili olarak üstlendikleri iş güvenliği önlemleri, yasal bir zorunluluk haline getirilmiştir.

Üyelerinin büyük çoğunluğu sahada çalışan Odamız, gerekli eğitim verilmeksizin şantiye şeflerine yüklenen bu sorumluluğu kritik bulmakta ve üzerinde tartışılması gerektiğini düşünmektedir.

Değerli Meslektaşlarım,

Değerli Konuklar,

Anlayışınıza sığınarak, gerek uygulamada, gerek mevzuatta bizce sorunlu olan konulara ilişkin görüşlerimi ifade etmeye çalıştım.

İnanıyoruz ki, dikkat çekilmekle yetinilmiş olan bu konular, sempozyumda bütün ayrıntıları ile ve bilim insanı titizliği ile ele alınacaktır.

Sempozyum, sorunun unsuru olarak kabul edilen inşaat mühendislerinin, aynı zamanda çözümün de bir parçası ve hatta kolaylaştırıcısı olabileceğine dair tartışmalara da sahne olacaktır.

İnanıyor ve umuyoruz ki, Sempozyum bütün sektör bileşenlerinin; kamu idaresinin, üniversitelerin, uygulamacıların ortaklaştığı, ortak paydada buluştuğu bir zemin olarak değerlendirilecektir.

Bu duygularla konuşmamı sonlandırıyor, biz kez daha katılımcılara ve değerli konuklarımıza ilgi ve desteklerinden dolayı teşekkür ediyor ve saygılarımı sunuyorum.

4. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Sempozyumu - Program

1 Kasım 2013, Cuma

Açılış Konuşmaları

- Doç. Dr. Uğur Müngen Anısına, *Prof. Dr. Doğan Sorguç*
- Doç. Dr. Uğur Müngen Anısına, *Doç. Dr. E. Gürcanlı*
- Karayolu Bakım ve Onarım Çalışmalarında İş Güvenliği (Doç. Dr. Uğur Müngen'in son çalışması/bildirisi), *Ö. Bican Sayılır*

1. Oturum (Oturum Başkanı: S. Baradan)

- İnşaat Sektöründe İş Güvenliği Eğitimi Uygulamaları, *S. Demirkesen, D. Arditi, B. Özorhon*
- Dünya'da ve Türkiye'de Yapı Makinaları Üretimi ve Makina Tiplerine Göre Kullanım Değerleri Üzerine Bir Araştırma, *E. Aghazadeh, Ş. Baytekin, S. Bilir, K. Genç, İ. Timurlenk, B. S. Yılmaz, G. E. Gürcanlı*
- Türkiye'de ve Dünya'da Yapı Makinası Tiplerine Göre Şantiyelerde Meydana Gelen İş Kazaları ve Negatif Etkileri, *E. Aghazadeh, Ş. Baytekin, S. Bilir, K. Genç, İ. Timurlenk, B. S. Yılmaz, G. E. Gürcanlı*
- İşçi Sağlığı ve Güvenliğinde İdari Para Cezaları ve İtiraz Usulü, *Y. Bostancı*

2. Oturum (Oturum Başkanı: B. Özorhon Orakçal)

- Şantiye Şefliği Kapsamında İş Sağlığı ve Güvenliği Uygulamaları, *B. Antmen, G. Tantekin Çelik, E. Laptalı Oral*
- Konut Projelerinde Aktivite Bazlı Maliyetlendirme ve İş Güvenliği Maliyet Analizi, *M. Sevim, B. Yer, G.E. Gürcanlı*
- Transmikser Operatörlerinin Maruz Kaldığı İş Kazalarının İstatistiksel İncelemesi, *Ö. Akboğa, S. Baradan*
- Yol Çalışmaları ve Kazaların Önlenmesi, *O. N. Çelik, M. A. Lorasokkay*
- 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği ve 4857 Sayılı İş Kanunu'na Göre Yapı Denetiminde İş Güvenliği, *S. Engin, H. Meydanlı Atalay*

2 Kasım 2013, Cumartesi

3. Oturum (Oturum Başkanı: E. Laptalı Oral)

- Ege Bölgesi İnşaat Sektöründe Yüksekten Düşme Kazalarının İstatistiksel İncelemesi, *S. Baradan, Ö. Akboğa, U. Çetinkaya, M. A. Usmen*
- İnşaat Sektöründe İşçi Sağlığı ve Güvenliğinin Sözleşmeler ile Arttırılmasına Yönelik Bir Değerlendirme, *S. Demirkesen, S.Ü. Dikmen, B. Özorhon, Ö. Demirtürk*
- İnşaat İşlerinde Yüksekten Düşmeyi Etkileyen Faktörler ve Sonuçları, *E. Erdiş, C. D. Temel, İ.H. Gerek, H. Coşkun*
- Trabzon İli İnşaat Sektöründe Yaşanan İş Kazalarının Değerlendirilmesi, *G. Kamber, H. B. Başağa*
- Önlisans İnşaat Teknolojisi Programı Öğrencilerinin İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Konusundaki Farkındalıklarının Araştırılması, *İ. Bekem, İ. İ. Atabey*

4. Oturum Neler Yaptık (Oturum Başkanı: M. Onüçyıldız)

- İSG Kanunu ve Yönetmelikler, *ÇSGB*
- Standartlar, *TSE*
- OSGB ve Eğitim Kurumları, *ÇSGB*
- 6331 Sayılı Kanuna Göre İşverenin Yükümlülükleri, *N. B.Tulukçu*

Panel (Başkan: Ü. Dikmen)

- Daha Neler Yapmalıyız, *S. Baradan, B. Özorhon Orakçal*

